

Riktlinjer utarbetade för: Vård- och Omsorgsnämnden	
Kvalitetsområde: Hälso- och sjukvård	
Framtagen av ansvarig tjänsteman: Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Giltig f o m: 2018 09 0125
Lagstiftning, föreskrift: SOSFS 2005:26	

Riktlinje för hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården.

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ”Hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården” www.socialstyrelsen.se/sosfs/2005-26 definieras vad som avses med smittförande avfall t.ex. avfall som är eller bedöms kunna vara förorenat med organiskt material från vård eller undersökning av människor med känd eller kliniskt misstänkt sjukdom som orsakad av mikroorganismer som tillhör riskklass 3-4 i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2005:1) Mikrobiologiska arbetsmiljörisker – smitta, toxinpåverkan, överkänslighet och/eller avfall med skärande/stickande egenskaper som varit i kontakt med kroppsvätskor.

Smittförande avfall utgörs i huvudsak av

1. Avfall förorenat eller smittat av blod eller andra kroppsvätskor från person med konstaterad eller misstänkt blodburen smitta.
2. Skärande eller stickande avfall som varit i kontakt med kroppsvätska eller på annat sätt riskerar att överföra smitta.
3. Avfall från personer med multiresistenta bakterier t.ex. MRSA, ESBL eller VRE ska hanteras som smittförande avfall

Exempel på skärande/stickande avfall som klassas som smittförande avfall

- kanyler - lancetter
- suturnålar - akupunktur nålar

Till annat smittförande avfall räknas organiskt avfall från personer med t.ex. Tuberkulos, Hepatit B, C, D eller Salmonella.

Engångs sugpåsar

Smittförande eller misstänkt smittförande innehåll ska hanteras som smittförande avfall och för detta krävs speciell förpackning.

Infusionspåsar med tillhörande infusionsaggregat

Sätt tillbaka plasthylsan på insticksspetsen på infusionsaggregatet eller låt infusionsaggregatet sitta kvar i infusionspåsen.

Kraftigt förorenat avfall

Förband, sårkompresser, sugslangar bedöms inte som smittförande avfall. Anledningen till detta är att de smittämnen som kan finnas inte utgör någon smittrisk i avfallshanteringen. Avfallet förpackas i dubbla plastpåsar som försluts väl och därefter läggs i sopsäck.

Handhavande - förpackning, transport

Folkhälsoinstitutet har givit ut anvisningar om förpackning, hantering, märkning mm av olika slags prover, Packa Provet Rätt

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/documents/laboratorieanalys/packa-provet-ratt.pdf>

Ansvarig utförare ansvarar för att teckna avtal för hämtning och förbränning av smittförande/stickande och skärande avfall, så att hämtning och transport sker på ett sätt som uppfyller kraven i SOSFS 2005:26 och smittskyddsförordningens anvisningar.

Verksamhetschef enligt HSL ansvarar för och ska fastställa rutiner för den personal som hanterar Smittfarligt avfall. Rutinerna ska vara dokumenterade och där ska b.l.a. framgå:

- vilken sorts avfall som anses som smittförande
 - vem som gör riskbedömning
 - vem som ska göra bedömningen av avfallet i det enskilda fallet
 - förfarande som ska användas för respektive avfallslag
 - hur beställning och märkning av förpackning/behållare ska ske
 - uppsamlingsställe och hantering
- Bedömning av eventuell smittrisk ska göras i anslutning till provtagningen av den sjuksköterska som ansvarar för provtagningen.
 - Smittförande/skärande/stickande avfall skall samlas upp i förpackning/behållare som skyddar mot skär- stickskador i en s.k. ”fakir”, kanylburk eller annan godkänd förpackning/behållare, tillverkarens anvisningar ska följas.
 - Inom hemsjukvården får en behållare för smittfarligt/skärande/stickande avfall medföras och användas till flera personer, om den återförs till den ordinarie arbetsplatsen eller till ett särskilt uppsamlingsställe samma dag den använts.
 - Vid misstanke om blodsmitta t.ex. hepatit ska provtagning ske på vårdcentralen. Undantag i de fall patientens hälsotillstånd ej möjliggör att provtagningen sker på VC.
 - Ett utrymme för insamling och förvaring av smittförande avfall (i mer än ett dygn) i avvaktan på borttransport ska vara lätt att rengöra och tåla desinfektion. Golvavlopp och tappställe för varmt och kallt vatten ska finnas i anslutning till utrymmet. Utrymmet ska rengöras regelbundet och vid förorening. Vid behov ska det desinfekteras. Vid tveksamhet ska vårdhygienisk expertis höras.
 - Alla diagnostiska prov skall förpackas och transporteras på ett säkert sätt, så att provmaterial inte kan läcka ut under transporten. Detta gäller oavsett provslag och transportsätt.
 - Särskilda krav gäller för transport av prov som anses kunna medföra smittrisk.
 - Den som ansvarar för verksamheten ansvarar för att förpackningen/behållaren förvaras på rätt sätt i avvaktan på transport till autoklivering och förbränning.
 - Transport av smittförande avfall får endast ske av personal med särskild utbildning och tillstånd.

- Smittförande avfall får inte ingå i återvinningssystem, komprimeras eller deponeras.

*Riktlinje upprättad av
Medicinskt ansvarig sjuksköterska
Ann Gustafsson Nordblom
Tarja Viitanen
den 25 september 2018*